

MARGARETE OELGARD EGGERS

Margarete Oelgard Eggers føler, at nogen har holdt hånden over hende livet igennem. Hun har oplevet krig, flugt og nød, men har altid fundet tryghed i noget større.

“DET ER EN RIGDOM AT KUNNE FØLE SIG TRYG”

Tekst og foto af Laura Kirkebæk-Johansson fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, 1. semester hold 2

Det er en tirsdag eftermiddag, og regnen drypper sagte på vinduet. Gardinerne er halvt trukket for, og i sin stol med benene oppe sidder Margarete iført badekåbe, forklæde og med nysat hår. Hun bladrer i ordbogen og leder stædigt med den store lup. Synet er begyndt at svigte, men nysgerrigheden og fortællelysten fejler intet. Hun leder efter et fremmedord, som hun ikke lige kan forklare. På sofabordet står et halvspist stykke marmorkage, glemt i iveren for at fortælle.

Langsomt, velovervejet og med en snært af en ubestemmelig accent fortæller

hun om sit liv, der ikke altid har været let, men meget begivenhedsrigt, understreger hun. Margarete er kommet helskindet igennem mange udfordringer, og har i svære tider fundet tryghed i religion på trods af et ellers rationelt sind.

”Min datter er dyrlæge, og hun synes at alt det med religion, det er kun i menneskets hjerne. Men jeg synes i hvert fald, at det er en rigdom at kunne føle sig tryk.”

FRA SOVJET TIL SLARAFFENLAND

Den 22. oktober 1939 stod Margarete Oelgard Eggers på et dampskib med kurs mod Stockholm og så den sorte silhuet af Tallinn fortage sig i horisonten. Aftenhimlen var blodrød, og hendes hjemland var blevet besat af sovjetiske tropper. Krigen var brudt ud i Europa og den dengang 17-årige Margarete troede, at det var sidste gang, hun så sit elskede Estland. Ej kunne hun vide, at hun mere end 50 år senere ville vende tilbage igen og igen.

Margarete voksede op i Haapsalu med en mor, der var halvt svensk, halvt norsk og en far, der var estisk. Det var en barndom med varme somre, leg og skolegang, men da krigen brød ud, og Estland blev besat, måtte familien flygte til Stockholm. Margarete havde altid drømt om at komme til Sverige, der i hendes øjne fremstod som det rene Slaraffenland:

”I Estland var vi fattige og man fik kun chokolade til sin fødselsdag. Men når min kusine fra Sverige var på besøg, og jeg slog mit knæ, så tog hun mig med til købmanden og købte en hel plade chokolade for at trøste mig. ”Tyg”, sagde hun. Jeg var vant til at dufte og nyde det ganske langsomt.”

EN STANK AF KRIGSOFRE

Men pengene slap efterhånden op, og Margarete måtte i 1942 tage på husholdningsskole i det tyskbesatte Polen. Alting var rationeret, og tanken om kornkaffe får hende stadig til at skære ansigt. Det var småt med fødevarerne og om aftenen fyldte hun maven med vand, for at den ikke skulle knurre hele natten.

Margarete skulle også hjælpe til med at passe og pleje de mange krigsofre. Penicillin var opfundet, men stadig for dyrt i brug, så luften var tyk af betændelse fra de mange sårede. Stanken satte sig i bomuldsuniformen, som måtte hænges til luftning på loftet.

Margarete satte en ære i at behandle alle patienterne med samme respekt og omhyggelighed, uanset rang. For hende har det altid været vigtig at holde samvittigheden ren og kunne stå inde for sine egne handlinger.

”Det er forfærdeligt dumt at gøre ting, som belaster ens samvittighed.

Jeg husker, at jeg som barn stjal en jordnød fra en butik, bare for at føle hvordan det føltes at stjæle. Det glemmer jeg aldrig.”

Krigen fortsatte og Margarete og søsteren ville gerne ud af Tyskland igen, men det var mere kompliceret end som så. Det lykkedes kun, fordi de vandt en forklædt modstandsmands tillid. Han bar SS-uniform og kunne skaffe søstrene de fornødne papirer, så de kunne smugles tilbage til Sverige. Her boede

Margarete indtil 1963, hvor hendes mand fik ansættelse på Aarhus Universitet.

Da jerntæppet faldt og Estland atter blev frit, rejste Margarete og hendes søster tilbage lige så snart det var muligt. Hun har været tilbage hver eneste sommer siden, sidste gang var i anledningen af sin 90-års fødselsdag.

AT VÆRE BEREDT

Som barn blev Margarete skræmt af de mange synder, der blev prædikeret om i søndagsskolen, men hun har nu lært at bruge religionen på sin egen måde – en måde der giver hende ro i sjælen.

”Nogle gange har jeg prøvet at læse i Biblen, men den var så uhyggelig, at jeg måtte lægge den fra mig. Min tro er enkel. Jeg tror på Gud, og jeg har en meget direkte kommunikation med ham. Og det er meget betryggende, for han beskytter mig. Han har holdt hånden over mig hele livet.”

Hun er ikke bange for døden, men er afklaret med, at det begivenhedsrige liv er ved at lakke mod enden. Margarete mindes sin far, der på dødslejet spurgte: ”Ist das die ende?” han fik et nik til svar og afsluttede; ”Ich bin bereit”.

”Dengang tænke jeg: Hvor må det være pragtfuldt at have levet sit liv og være så meget i harmoni, at man er beredt på døden og kan se den i øjnene. Nu har jeg det selv på samme måde. Jeg vil også være beredt”.

Foto Laura Kirkebæk-Johansson